

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8Csp/10/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8121200674
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Jaselský
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8121200674.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudcom, JUDr. Jozefom Jaselským, v spore žalobkyne: P. C., X.. XX.X.XXXX, L. Š. XX, XXX XX J., právne zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanej: Poštová banka, a.s., so sídlom Bratislava, Dvořákovo nábrežie 4, IČO: 31 340 890, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou RELEVANS s.r.o., so sídlom Dvořákovo nábrežie 8A, 811 02 Bratislava, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere č. 0119940608, z 3.11.2008, uvedená v časti (3) Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia, bod (7), v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

II. Súd u r č u j e, že zmluvná podmienka uvedená v Zmluve o úvere, č. 0119940608, zo dňa 3.11.2008 v obchodných podmienkach, článok 4. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie, bod 4.6, v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) sankčný úrok (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobkyni 400,- €, do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

IV. V prevyšujúcej časti žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia z a m i e t a.

V. Žalovaná je p o v i n n á nahradiť žalobkyni trovy konania o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok v plnom rozsahu.

VI. Žalovaná je p o v i n n á nahradiť žalobkyni trovy konania o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v plnom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa svojou žalobou podanou na tunajšom súde dňa 25.1.2021 domáhala voči žalovanej určenia neprijateľných zmluvných podmienok a primeraného finančného zadosťučinenia.

1.1 Žalobkyňa svoju žalobu odôvodnila tým, že so žalovanou uzatvorila spotrebiteľskú zmluvu - Zmluvu o úvere č. 0119940608 dňa 3.11.2008 (ďalej len „zmluva“). Predmetom zmluvy bolo poskytnutie úveru vo výške 50.000,- Sk (1.659,70 eur), ktorý sa zaviazala zaplatiť v 30. mesačných splátkach vo výške

2.358,- Sk (78,28 eur). V zmluve bola uvedená ročná úroková sadzba vo výške 24 %, RPMN vo výške 26,81 % a priemerná RPMN vo výške 61,36 %.

1.2 Zmluva o úvere č. 0227327508, z 25.4.2008 obsahuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, uvedenú v časti [3] Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia bod [7] v znení: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.“ V spotrebiteľských úveroch je neprijateľným dojednanie, ktorým sa zmluvné strany dohodnú riešiť všetky spory vyplývajúce z úverovej zmluvy výlučne pred rozhodcovským súdom, vopred vybraným dodávateľom, a následne by rozhodnutie tohto rozhodcovského súdu malo slúžiť ako exekučný titul. Rozhodcovská zmluva vo svojich dôsledkoch spôsobuje, že o právach a právom chránených záujmoch spotrebiteľa rozhodne súkromná osoba, ktorej moc nie je delegovaná žiadnou verejnoprávnou inštitúciou, teda bez súdnej kontroly zmluvných podmienok. Takáto zmluvná podmienka vytvára materiálnu disproporciu v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa vopred vzdáva svojich práv, vyjadriť nesúhlas s rozhodcovskou doložkou a zhoršuje si tým svoje zmluvné postavenie. Nejde o individuálne dojednanú zmluvnú podmienku. Navyiac, poukázala aj na nález Ústavného súdu SR, zo dňa 11.6.2019, sp. zn. III. ÚS 438/2018, z ktorého vyplýva, že pre platnosť rozhodcovskej zmluvnej doložky v spotrebiteľských veciach sa vyžaduje, aby ma spotrebiteľ možnosť vyjadriť s ňou pri uzatváraní zmluvy nesúhlas tak, aby v prípade vyznačenia nesúhlasu vzájomné spory v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou bol príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd.

1.3 Zmluva o úvere obsahuje ďalšiu neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v obchodných podmienkach, v čl. 4. Splácanie úveru, započítanie pohľadávok v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) sankčný úrok (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“ Predmetné zmluvné ustanovenie poskytuje žalovanej ako dodávateľke úveru možnosť započítavať moje platby na iný účel, akým je splatenie istiny tohto úveru, a bez ohľadu na moju vôľu. Toto ustanovenie zmluvy zakladá nevyvážený vzťah medzi ňou a žalovanou, pokiaľ ide o započítavanie jej platieb na predmetný úver, keďže umožňuje žalovanej postupovať v tomto smere nepredvídateľne a započítavanie jej platieb sa tak stáva pre mňa netransparentné. Uvedená zmluvná podmienka spôsobuje, v rozpore s požiadavkou dobrej viery, zjavnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, v neprospech spotrebiteľa a je teda v rozpore s generálnou klauzulou (§ 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka). O neprijateľnosti predmetnej zmluvnej podmienky a priamo vo vzťahu k žalovanej, už bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Svidník, sp. zn. 7Csp/7/2018, zo dňa 24.1.2019, ktorý potvrdil Krajský súd Prešov, sp. zn. 2Co/60/2019, zo dňa 26.8.2019. To isté sa týka aj rozsudku Okresného súdu Prešov, sp. zn. 16Csp/80/2018, zo dňa 15.11.2018 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom Krajského súdu Prešov, sp. zn. 19Co/25/2019, zo dňa 27.8.2019.

1.4 Primerané finančné zadosťučinenie žalobkyňa požadovala vo výške 1.171,22 eur, pričom zohľadňuje skutočnosť, že žalovanej preplatila nad istinu sumu 571,22 € a, že žalovaná v predmetnej zmluve používala dve neprijateľné zmluvné podmienky. Za každú jednu neprijateľnú zmluvnú podmienku požaduje teda 300,- €.

2. Žalovaná vo svojom vyjadrení navrhla žalobu zamietnuť.

2.1 Žalovaná uviedla, že vzhľadom na skutočnosť, že zmluvný vzťah zanikol splatením úveru už dňa 9.7.2010, teda pred viac ako 10 rokmi pred podaním žaloby žalobkyňou, považuje podanú žalobu o určenie neprijateľných zmluvných podmienok a najmä o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, za výslovné a zjavné zneužitie práva v zmysle čl. 5 základných zásad Civilného sporového poriadku (ďalej aj len „CSP“) zo strany žalobkyne, ktoré nepožíva právnu ochranu. Žalovaná má za to, že vzhľadom k tomu, že od skončenia zmluvného vzťahu už prešla enormne dlhá doba podstatne prekračujúca akékoľvek premlčacie či prekluzívne doby, nemožno s takto dlhým časovým odstupom pristúpiť k určenie neprijateľnej podmienky, a to aj s poukazom na to, že právo patrí bdelym, kde túto zásadu je potrebné primerane aplikovať aj na spotrebiteľské vzťahy. Žalovaná si síce uvedomuje, že podľa ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu možno žalovať o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky aj po ukončení príslušného zmluvného vzťahu, a v takýchto prípadoch

ani nie je potrebné preukazovanie a skúmanie naliehavého právneho záujmu, aj takéto uplatňovanie práv musí mať svoje limity. V opačnom prípade by dochádzalo k závažným zásahom do princípu právnej istoty, kedy by spotrebiteľia mohli aj po uplynutí 50 rokov od ukončenia zmluvných vzťahov požadovať určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Hoci ust. § 5 CSP a § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej aj len „OZ“) predstavujú len akési všeobecné, rámcovo vymedzené a vágne obmedzenia spojené so zákazom a postihovaním zneužitia práva, práve aplikácia práva a súdna prax slúži k tomu, aby tieto ustanovenia mohli byť primeraným spôsobom použité pri zohľadnení konkrétnych extrémnych okolností toho ktorého prípadu. O to, že v danom prípade ide o extrémne okolnosti, teda o zmluvný vzťah ukončený pred viac ako desiatimi rokmi, je pritom zrejmé už zo samotnej žaloby. Účelom tejto podanej žaloby totiž nie je ochrana práv spotrebiteľa, nakoľko určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky po tak dlhej dobe od skončenia zmluvného vzťahu nemá a ani nemôže mať pre žalobcu žiadny reálny význam. Jediným účelom podania žaloby je evidentná „ziskuchtivosť“ žalobkyne a predovšetkým jej právneho zástupcu v tom smere, ako aj po enormne dlhom časovom období pokúsiť sa vymôcť od žalovanej ako banky, teda bonitného subjektu, čo najvyššiu sumu na primeranom zadosťučinení a najmä trovách konania.

2.2 K započítaniu platieb ako údajnej neprijateľnej zmluvnej podmienke žalovaná uviedla, že spôsob započítania platieb na poplatky, úroky a istinu vychádza z obchodnoprávneho charakteru zmluvy o úvere. Žalovaná má za to, že nemožno hovoriť o neprijateľnosti zmluvnej podmienky, nakoľko pri splnení všetkých zmluvných podmienok spotrebiteľa nijak neznevýhodňuje. Už pri uzatváraní zmluvy o úvere totiž tento presne vie, aká bude celková výška nákladov (poplatky, úroky a pod.), ak sa bude pridrižovať ustanovení zmluvy. Bez ohľadu na spotrebiteľský charakter nie je spornou otázka, že zmluva o úvere je absolútnym obchodom. Žalovaná postupovala v súlade so zákonom, keď započítavala úhradu najskôr na úroky a až následne na istinu. Podľa ust. § 330 ods. 2 Obchodného zákonníka pri plnení peňažného záväzku sa započíta platenie najprv na úroky a potom na istinu, ak dlžník neurčí inak.

2.3 K rozhodcovskej doložke ako údajnej neprijateľnej zmluvnej podmienke žalovaná uviedla, že predmetná rozhodcovská doložka nebola dojednaná ako výlučná, nakoľko výlučnosť tejto doložky nevyplýva ani z textu čl. 3 ods. 7 zmluvy o úvere (táto uvádza len, to, že všetky spory vzniknuté zo zmluvy o úvere budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach). Navyše, podľa čl. 10.2.2. písm. b) časti II. Všeobecných obchodných podmienok žalovaného „pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Klient, je oprávnený predložiť tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania alebo všeobecnému súdu.“ Žalobkyňa teda mohla uplatňovať svoje nároky voči banke ako žalovanému buď na rozhodcovskom súde alebo na všeobecnom súde. Taktiež, podľa čl. 10.2.3 časti II. Všeobecných obchodných podmienok „ak Klient, najneskôr pri uzavretí Bankového obchodu a/alebo Zmluvy nedoručí Banke písomne oznámenie, že s rozhodcovskou doložkou nesúhlasí, má sa za to, že ju prijal.“ Z uvedeného jasne vyplýva, že žalobkyňa, hoci mala právomoc všeobecného a rozhodcovského súdu danú na výber, mohla sama individuálne odmietnuť túto nevýlučnú rozhodcovskú doložku ako celok, čo však nevyužila. V tomto smere žalovaná poukázala aj na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 26.7.2018, sp. zn. 3 Cdo 80/2017, Na základe vyššie uvedeného, teda vzhľadom k tomu, že uvedená rozhodcovská doložka nebola výlučná, ako aj vzhľadom k tomu, že žalobkyňa mala možnosť výberu - teda mohla vyjadriť nesúhlas s touto rozhodcovskou doložkou, má žalovaná za to, že táto nepredstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku.

2.4 K požadovanému primeranému finančnému zadosťučineniu žalovaná uviedla, že žalobkyňa samotný nárok ako ani výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia v zásade žiadnym relevantným spôsobom neodôvodňuje. Žalobkyňa v podanej žalobe uvádza akurát to, že žalovanej preplatila nad istinu určitú sumu a že žalovaná mala používať neprijateľné zmluvné podmienky. Primerané finančné zadosťučinenie nie je prostriedkom kompenzovania toho, že zmluva nebola vyhlásená za bezúročnú a bezpoplatkovú, nakoľko bezúročnosť a bezpoplatkovosť by musela žalobkyňa najskôr uplatniť v súdnom konaní. Všeobecný súd v konaní o určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky nie je ani oprávnený skúmať to, či zmluva mala predpísané náležitosti a či ju bolo možné považovať za bezúročnú a bezpoplatkovú. Pokiaľ by však konajúci súd vyhodnotil, že nárok žalobkyne je daný, nemožno sa za stotožniť s navrhovanou výškou primeraného finančného zadosťučinenia, pričom by bolo možné uvažovať len o určitej „symbolickej“ sume.

3. Súd vykonal dokazovanie listinami (zmluva o úvere s obchodnými podmienkami pre úver - [verzia 2/2008], Všeobecné obchodné podmienky Poštovej banky, a.s.), pričom zistil tento skutkový stav:

3.1 Žalobkyňa ako fyzická osoba - spotrebiteľ uzatvorila so žalovanou dňa 3.11.2008 Zmluvu o úvere č. 0119940608, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 50.000,- Sk s úrokovou sadzbou vo výške 24 % a výškou mesačnej splátky v sume 2.358,- Sk, dátumom prvej splátky 15.12.2008, termínom splatnosti ďalších splátok vždy k 15. dňu v mesiaci, termínom konečnej splatnosti úveru 15.5.2011, počtom splátok 30 a celkovou výškou nákladov v sume 17.464,65 Sk. RPMN bola uvedená vo výške 26,81 % a priemerná RPMN vo výške 61,36 %. V časti [3] bod [3] veta prvá zmluvy o úvere sa uvádza, že právne vzťahy neupravené zmluvou o úvere sa riadia všeobecnými obchodnými podmienkami, obchodnými podmienkami pre úver, sadzobníkom poplatkov, oboznámením spotrebiteľa s niektorými zmluvnými podmienkami dostupnej pôžičky, oznámením o úrokových sadzbách a informáciách o poistení podľa § 10 zákona číslo 340/2005 Z.z..

3.2 V časti [3] Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia v bode [7] sa drobným písmom uvádza: „Zmluvné strany sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú z tejto zmluvy, vrátane sporov o jej vznik, platnosť a výklad, budú rozhodované v súlade s rozhodcovskou doložkou uvedenou vo Všeobecných obchodných podmienkach.“

3.3 V čl. 4 bod 4.6 Obchodných podmienok pre úver sa uvádza: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná, v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka (2) sankčný úrok (3) úrok z úveru (4) splátka istiny úveru. V prípade viacerých pohľadávok Banky voči Klientovi sa platby Klienta započítavajú najskôr na pohľadávku skôr splatnú podľa uvedeného poradia.“

3.4 Podľa čl. 10 bod 10.2.2 Všeobecných obchodných podmienok, Banka a Klient sa dohodli na rozhodcovskej doložke týkajúcej sa riešenia všetkých sporov, ktoré medzi nimi vzniknú z právnych vzťahov vzniknutých pri poskytovaní Služieb, Bankových produktov a/alebo vykonávaní Bankových obchodov, vrátane sporov o platnosť, výklad a zánik príslušnej Zmluvy, a to v nasledovnom znení:
a) pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Banka, predloží tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania;
b) pokiaľ bude v príslušnom spore žalobcom Klient, je oprávnený predložiť tento spor na prerokovanie a rozhodnutie Rozhodcovskému súdu, a to podľa jeho Štatútu a Rokovacieho poriadku, ktoré sú platné a účinné v čase začatia rozhodcovského konania alebo všeobecnému súdu.

3.5 Podľa čl. 10 bod 10.2.3 Všeobecných obchodných podmienok, Ak Klient, najneskôr pri uzavretí Bankového obchodu a/alebo Zmluvy nedoručí Banke písomne oznámenie, že s rozhodcovskou doložkou nesúhlasí, má sa za to, že ju prijal.

4. Zistený skutkový stav súd takto právne posúdil:

Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb., Zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

Podľa § 1 ods. 2 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských zmluvách, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

Podľa § 52 ods. 1, 2, 3, 4 OZ, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je

to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 až 3 OZ, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 5 OZ, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 53a ods. 1 OZ, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve, ktorá sa uzatvára vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje alebo vo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, alebo nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky, dodávateľ je povinný zdržať sa používania takejto podmienky alebo podmienky s rovnakým významom v zmluvách so všetkými spotrebiteľmi. Dodávateľ má rovnakú povinnosť aj vtedy, ak mu na základe takejto podmienky súd uložil vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie. Rovnakú povinnosť má aj právny nástupca dodávateľa.

Podľa § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona o priestupkoch, každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách.

Z ustanovenia § 298 ods. 1 Civilného sporového poriadku vyplýva, že súd môže v rozsudku, ktorý sa týka spotrebiteľského sporu aj bez návrhu vysloviť, že určitá zmluvná podmienka používaná dodávateľom v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná, a teda neplatná.

Podľa § 3 ods. 5 posledná veta zák. č. 250/2007 Z.z. v znení účinnom od 10.6.2013, spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

5. Posudzovaný právny vzťah medzi stranami konania je od svojho vzniku právnym vzťahom založeným spotrebiteľskou zmluvou. Žalovaný bol od uzavretia zmluvy v postavení dodávateľa a žalobkyňa v postavení spotrebiteľa. Právny vzťah strán súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitných právnych predpisov - zákona o spotrebiteľských úveroch, zákona o ochrane spotrebiteľa a všeobecného právneho predpisu - Občianskeho zákonníka.

6. Platí, že členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok (čl. 6 bod 1 Smernice rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách).

7. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky a v tomto slova zmysle nie je rozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie vyplývajúcich z takejto neprijateľnej podmienky, ako ani to, kedy sa spotrebiteľ domáha určenej

zmluvnej podmienky za neprijateľnú. Súdny dvor EÚ v rozhodnutí sp. zn. C-473/00 potvrdil, že uplynutie času v žiadnom prípade nemôže byť skutočnosťou, ktorá by mala znížiť alebo znemožniť ochranu práv spotrebiteľa pred nekalými obchodnými podmienkami podľa čl. 3 ods. 1 Smernice rady 93/13/EHS.

8. Ohľadom existencie naliehavého právneho záujmu na určení neprijateľnej zmluvnej podmienky a aktívnej legitímácie žalobcu, súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28. marca 2019, sp. zn. 6 Cdo 27/2018, podľa ktorého žaloba, ktorou sa žalobca (majúci v právnom vzťahu, ktorého sa vec týka, postavenie spotrebiteľa) domáha vyslovenia (určenia) neprijateľnosti zmluvných podmienok, resp. vyslovenia (určenia) ich neplatnosti z dôvodu neprijateľnosti, nie je určovacou žalobou v zmysle § 137 ods. 1 písm. c) Civilného sporového poriadku. Ide o osobitný druh žaloby patriacej spotrebiteľovi s cieľom domáhať sa proti porušiteľovi ochrany svojho práva pred neprijateľnými podmienkami na súde, ktorá má podklad v osobitných predpisoch (§ 53 ods. 1, ods. 4 a 5 a § 53a Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z.z.). V prípade takejto žaloby nie je preto potrebné tvrdiť a preukazovať naliehavý právny záujem. Taktiež z rozhodnutia NS SR pod sp. zn. 6 Ndc 20/2016 z 23.1.2017 vyplýva, že právo súdu vysloviť v konkrétnom prípade neprijateľnosť zmluvnej podmienky ostalo aj po nadobudnutí účinnosti CSP zachované, ale na rozdiel od rozhodnutia vydaného v konaní podľa § 301 a nasl. CSP len s účinkami inter partes.

9. Z obsahu spisu je nepochybné, že v danom prípade ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, z ktorej vyplýva, že všetky spory medzi zmluvnými stranami budú rozhodované v súlade rozhodcovskou doložkou uvedenou v čl. 10., II. Časť - Spoločné ustanovenia Všeobecných obchodných podmienok. Kvalifikačným kritériom pre záver, že nejde o individuálne vyjednanú zmluvnú podmienku je stav, ak zmluvné podmienky boli vopred pripravené a nebolo možné meniť ich obsah, čo je daný prípad (čl. 3 Smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách), takže aj v predmetnej veci v celom rozsahu je súdna kontrola neprijateľnosti zmluvných podmienok v časti rozhodcovskej doložky opodstatnená. Vopred pripravená zmluvná podmienka predmetnej zmluvy o úvere, ktorú nemožno meniť individuálnym dojednaním svedčí o tom, že žalobkyňa ako spotrebiteľ nemala vôľu, ale ani možnosť si rozhodcovskú doložku dojednať individuálne. Ak má byť rozhodcovská doložka právom akceptovateľná ako prejav zmluvnej autonómie, musí byť výsledkom slobodnej vôle oboch zmluvných strán. Slobodná vôľa vyžaduje informácie o možnosti voľby medzi viacerými riešeniami a informácie o tom, čo konkrétna voľba znamená. Kritériom pre záver, že nejde o individuálne dojednanú rozhodcovskú doložku je nepochybné forma uzavretej zmluvy, t.j. skutočnosť, že rozhodcovská doložka bola súčasťou všeobecných obchodných podmienok. Takúto rozhodcovskú doložku nemožno v žiadnom prípade považovať za individuálne dojednanú, a teda ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 4 písm. r/ Občianskeho zákonníka, a preto súd žalobe v uvedenej časti vyhovel.

10. Súd navyše dodáva, že predmetná zmluvná podmienka už bola v minulosti vyhlásená za neprijateľnú (viď rozsudok Okresného súdu Prešov z 3.12.2019, sp. zn. 10Csp/186/2019, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove z 9.6.2020, sp. zn. 15CoCsp/9/2020; rozsudok Okresného súdu Prešov z 21.2.2018, sp. zn. 24C/182/2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 4.10.2018, sp. zn. 19Co/88/2018).

11. Súd taktiež skúmal, či zmluvná podmienka týkajúca sa započítania platieb je neprijateľná. Súdny dvor v bode 68 rozsudku C-415/11 uviedol: „Ako uviedla generálna advokátka v bode 71 svojich návrhov, pri otázke, či podmienka spôsobuje „značnú nerovnováhu“ v právach a povinnostiach strán vyplývajúcich zo zmluvy na škodu spotrebiteľa, treba predovšetkým zohľadniť právne predpisy uplatňované vo vnútroštátnom práve v prípade absencie dohody medzi zmluvnými stranami v tomto zmysle. Na základe takejto porovnávacej analýzy môže vnútroštátny súd posúdiť, či a prípadne do akej miery je právne postavenie spotrebiteľa vyplývajúce zo zmluvy nevýhodnejšie než právne postavenie zakotvené v platnom vnútroštátnom práve. Okrem toho sa zdá, že na tieto účely je relevantné preskúmať právne postavenie uvedeného spotrebiteľa z hľadiska prostriedkov, ktoré má podľa vnútroštátnej právnej úpravy k dispozícii na zabránenie uplatňovaniu nekalých podmienok. Pokiaľ ide o otázku, za akých okolností dôjde k takejto nerovnováhe „napriek požiadavke dôvery“, treba konštatovať vzhľadom na šestnásť odôvodnenie a ako v podstate uviedla aj generálna advokátka v bode 74 svojich návrhov, že vnútroštátny súd má na tento účel preveriť, či predajca alebo dodávateľ, ktorí zaobchádzajú so spotrebiteľom čestne a rovnocenne, mohol rozumne očakávať, že by tento spotrebiteľ súhlasil s takouto podmienkou po individuálnom dojednaní.“ Podľa § 566 ods. OZ, pri čiastočnom plnení peňažného dlhu sa plnenie dlžníka započítava najprv na istinu a potom na úroky, ak dlžník neurčí inak. Naproti tomu napadnuté zmluvné

ustanovenie poskytuje žalovanej ako dodávateľovi úveru možnosť započítavať platby na iný účel, akým je splatenie istiny tohto úveru, a to bez ohľadu na vôľu dlžníka. Je teda nepochybné, že toto ustanovenie zmluvy zakladá nevyvážený vzťah medzi žalobkyňou a žalovanou a dochádza k zhoršeniu postavenia spotrebiteľa. Súd preto zmluvnú podmienku uvedenú v obchodných podmienkach článku 4 Splácanie úveru, započítanie pohľadávok a zabezpečenie - bod 4.6 v znení: „Platby od Klienta sa voči pohľadávke Poštovej banky započítavajú bez ohľadu na to, na aké záväzky bola platba poukázaná v nasledujúcom poradí: (1) na poplatky podľa Sadzobníka, (2) úrok z omeškania, (3) úrok z úveru, (4) splátka istiny úveru.“ vyhlásil za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

12. Vo vzťahu k ustanoveniu § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. možno uviesť, že ide o ustanovenie s tzv. relatívne neurčitou hypotézou, ktorá neustanovuje žiadne kritéria na vymedzenie toho, čo predstavuje primerané finančné zadosťučinenie a ako treba určiť jeho výšku. Zároveň treba uviesť, že novšie znenie zákona o ochrane spotrebiteľa dokonca ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinnosti spotrebiteľa ustanovené zákonom o ochrane spotrebiteľa alebo osobitným predpisom, bolo spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi.

13. Základným zákonným predpokladom úspešného uplatnenia primeraného finančného zadosťučinenia v zmysle citovaného zákonného ustanovenia je teda porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa alebo podľa osobitných predpisov, ktorými sú predpisy na ochranu spotrebiteľa. Podľa názoru súdu uvedený nárok je teda daný, ak dodávateľ porušil osobitnú právnu úpravu predstavujúcu normy na ochranu spotrebiteľov, ktorými sú osobitná úprava spotrebiteľských zmlúv v § 52 až 54 Občianskeho zákonníka, zákony o spotrebiteľských úveroch, o finančných službách na diaľku a podobne. Účelom týchto právnych noriem je zvýšená ochrana spotrebiteľa ako slabšieho účastníka zmluvného vzťahu založeného spotrebiteľskou zmluvou a citované zákonné ustanovenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. má postihnúť nečestného dodávateľa, ktorý tieto osobitné právne normy nerešpektuje. V tejto súvislosti súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6Cdo/389/2015, zo dňa 14.9.2016, v ktorom tento súd uviedol, že v súvislosti s ustanovením § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia alebo povinnosti, napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve.

14. V danom prípade žalovaná nepostupovala s odbornou starostlivosťou, keď predostrela žalobkyni na podpis formulárovú zmluvu obsahujúcu neprijateľné podmienky. Žalovaný u žalobkyni v dôsledku rozhodcovskej doložky vyvolal stav právnej neistoty, ktorý musela riešiť podanou žalobou. Súd má tiež za to, že v prejednávanej veci sa nejedná o zneužitie práva žalobkyňou, nakoľko sa táto z dôvodu aplikácie neprijateľnej zmluvnej podmienky (započítanie platieb) a v dôsledku uplynutia času už nemôže domáhať nápravy v podobe vydania bezdôvodného obohatenia. Súd teda považoval žalobu podanú žalobkyňou za vhodný prostriedok ochrany jej práv ako spotrebiteľa a preto žalobe vyhovel.

15. Pri určení výšky finančného zadosťučinenia sa nemožno striktno držať majetkovej ujmy, ktorá žalobkyni objektívne hrozila, resp. ktorá jej vznikla. Súd preto považoval za primeranú výšku finančného zadosťučinenia sumu 400,- eur a to s ohľadom na intenzitu zásahu žalovanej do práva žalobkyne ako spotrebiteľa, ako aj skutočnosť, že nebolo preukázané, že by sa žalovaná domáhala plnenia na základe rozhodcovskej doložky. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia, treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať aj ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybné ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. V prevyšujúcej časti súd žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia zamietol.

16. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 2 CSP. Podľa tohto ustanovenia môže súd priznať náhradu trov konania v plnej výške aj v prípade, ak súd priznal nárok úspešnej strane, avšak nie v žiadanej výške (porovnaj I. ÚS 56/2017). Ide o prípady, ak

výška nároku závisí od úvahy súdu, čo je prípad prejednávanej veci v prípade primeraného finančného zadosťučinenia. Úvaha súdu sa teda týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Aj v súčasnosti podľa § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. Na základe uvedeného súd teda priznal žalobkyni, ktorá bola úspešná v konaní o určenie neprijateľných zmluvných podmienok, ako aj v konaní o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia proti žalovanej náhradu trov konania v plnom rozsahu s tým, že o výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnom skončení veci (§ 262 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov, písomne, v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (§ 127 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinná strana dobrovoľne nespĺní, čo jej ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnená strana môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov.